

POMHAJ BÓH

ČASOPÍS EVANGELSKICH SERBOW

2. čisło

Budyšin, januar 1951

Lětnik 1

Hišće raz luby postrow

a tohorunja lubu próstwu našim lubym Serbam, zwólnym a njezwólnym
čitarjam našeho noweho nabožneho měsacnika „Pomhaj Bóh“!

Adwentski čas je so zaso raz minyl. Čas chwata. Adwentski čas pak měješe heslo: Přihotujće puć Knjezej! Štož tole heslo nastupa, je přeco adwentski čas. Njeje wam znate: Wy njewěsće ani časa ani hodžiny, hdy Knjez přińdže? Tuž, měnju, měła so kóžda skladnosć wužiwać, kóždy srědk trjebać, zo bychmy so po tutym hesle měli. Abo sće woprawdže drugeho měnjenja, lubi Serbja? Móžno, zo jich wjele hinak myslí. To chcył a dyrbjal kóždemu přewostajić, chcył jemu pak přeradzić, zo w tym z nim njebych sobu móhl ani chcył. A naš nowy „Pomhaj Bóh“ tež nic. To by było njeswědomite, haj, bjezbóžne.

Słyšu, zo tu a tam čitarjo na nowy nabožny měsacnik křiwje hladaja, jón wotpokazuja. Tomu so přejara njeđiwam. Serbja (Němcy tež) husto tak činja, haj — směm jo prajić? — swarja. To drje je skoro tak wašnje. A na čo, štož naš nowy „Pomhaj Bóh“ nastupa? Měnja, zo njemóžeja jón čitać. Zła wěc to je, to dyrbjal přidać. Abo měl prawišo rjec: Zła

wěc by była, hdy by woprawnjena była. Móžno, zo tu a tam je. Měnju was, lubi čitarjo, ze slabymaj wóckomaj, abo hdžež třepotata ruka lédma łopješko dźerži. Ale druhdže? Wěm, zo mnozy Serbja njejsu nawuknyli serbsce ani čitać a kak hakle pisać. Ja jako dźěćo tež njejsym nawuknył. To bě prjedy bohužel husto tak. Ale z časom smy tola něšto přiwuknyli, a wěcka so šlachćeše kaž kóžda, runjež derje wěm, zo muž druhdy njenawukny, štož bě dźěćo skomdžilo. Ale lubi Serbja: Čas chwata, čěka, tola džakowano Bohu tež postupuje, w něčim znajmjeńša. Z našeje lubeje serbskej rěču je to tak a z našim pisanjom a čišćenjom tež. Na tym so wosebje naše dźěći wjesela, kotřež džensa serbsce čitać wuknu. To ze wšědneho zhonjenja wěm: Mamy serbske biblije. Nowe zakonje atd., wšě z němskimi pismikami čišćane, a kak čezko so jim to čita, wono to njejsu zwučene. Wosebje tež tohodla, dokelž je w němskim čišću woprawdže njetrěbnych pismikow, na př.

cz pak z kwačku, pak ze smužku; a scyła, kelko tajkich znamješkow! Běchu te trěbne? Wěsće po zakonju rěče, štož wam tu rozeštajeć njemóžu. A hlejće: Tu su so naši wěcywustojni na zjednořenje zmužili: lačanske pismiki! Při tym hodžeše so wjele docpěć. Čitanje je woprawdže loše! A je to nětko tak zło? Haj wšak, kusk prócy to čini, kaž kóžda wěc. Samo wot so na zemi ničo njeje a njebudže.

Směm was wo někajke překusanje tajkeje myslički (a najskeře tež někotreje drugeje) prosyć? A hdyž budže přichodny cyrkwinski dzeń, rěčmy wo tym! Abo hdyž budže přichodna serbska bibliska hodžina abo zhromadźizna, činmy tam to samsne! A hdyž twoje lube dźěćo ze šule přińdže a budže přinje serbsce čitać, sydn so prošu k njemu a poslučaj a — wukni sobu! Čehodla nic raz tak, zo wot džěsća wuknješ? Přecězka wěcka njeje. Kusk dobreje wole, lubi Serbja! Wěc je wažna. Čas čěka! Přihotujće puć Knjezej. M—a.

Wón dawa mučnym móc a přisporja wostabnjenym sylnosć / Jez. 40, 29.

Smy zastupili do noweho lěta. Prašamy so, što wono nam přinje. To drje je zrozumliwe, ale njekřesćanske. Přetož jako křesćenjo dyrbymy prajić: wšo, štož nam nowe lěto přinje přinje z ruki toho, kotryž „wichor a wětry wodži a wšitke mróče“. Tohodla dyrbjeli radšo přemyslować, što bychmy my móhli swětej darić. Njeje pak to runjewon chroblosć, hdyž sebi tajki nadawk stajamy? Wězo je to chroblosć,

hdyž to činimy bjez toho, kiž wšitko zamóže, bjez Boha. Wusprawnjene pak to je, hdyž sebi přiswojimy jeho slubjenje: „Wón dawa mučnym móc, a wón přisporja wostabnjenym sylnosć.“

Ci mučni, sprócni, to smy my. Hdyž sprócni po dokonjanym džěle, po wšědnej prócy so k měrej do loža lehnjemy, zo bychmy nowych mocow přez wokřewjacy spar nabyli je to zjaw strowosće. Ale znajemy ze zašeho a našeho

časa tež tamnu sprócnosć, tu dušacu, zlu kiž nam kaž kamjeń na wutrobje leži, wšě naše mocy spina a wšu ralosć žiwjenja bjerje. Hłowna z jeje wšelakorych přičinow drje je, zo my čłowješko, honjeni a tam a sem storkani wot wosuda, žaneho měra a pokoja njenańdzemy. Žiwjenje přewjele wot nas žada, naše mocy zaprajeja, wustawamy. Połni dwělow a styskneje wutroby so prašamy, kak to w žiwjenju dale

póndže, hdže stej zaměr a wukónc. Mamy to syte a wzdawamy so všeho. A smy-li snadž so w někajkej éichej hodžince zhrali, to nastawa tola zaso nowe dwélowanje, přetož wot sprócnosće k dwélowanju je mała kročel. A často slyšimy potom hłos spytowarja, kiž chcyjo podrywać našu wěru a dowěru k Bohu nam přišeptuje: Hdže je twój Bóh!? Potom móže so stać, zo my Boha a čłowjekow wjace njerozumimy. To hižo njejsmy jenož sprócní, ale smjeré sprócní.

Sprócní smy a trjebamy nowych mocow. Ale Bohu budž džak, zo my, kiž smy w tutym času tak jara nowych mocow potřebni, znajemy wěčne žórlo mocow, kiž nihdy njezaprahne. Njeje však to naša samsna wola: Ja nochcu podležeć, nochcu być zlemjeny wot wosuda, chcu přetrać, chcu so předrěć! Kak husto je tajka čłowjeska wola zwrěšćila. Naše žórlo mocy je we tym Knjezu, kiž je njebjesa a zemju stworil. „Wón dawa mučnym móc a wón přisporja woslabnjenym sylnosć.“

Je tu jedyn, kiž chce a móže pomhać wšitkim, kiž su sprócní, kiž su w boju žiwjenja wustali a kotrychž je horjo potrjehilo. Hišće plaći slubjenje: „Nalemjenu séinu wón njedolemi a žehliwy sužoh wón njewuhasnje.“ Bože slubjenje njeluda. Njenańdzemy je jenož w cylym Swjatym pismje wot Abrahama: „Ja sym twój škit a twoja wulka mzda!“ hač do:

Wo swjatym misionstwje

Ewangelscy Serbja su sebi skutk misionstwa přeco wysoko wažili. Jemu radži rěkachu „swjate“ misionstwo. Wono bě jim swjata naležnosć. „Misionski posol“ bě jim runje tak witany hósć kaž „Pomhaj Bóh“. Nětk mamy januar, kiž je z misioniskim měsacom ewangelskeje cyrkwy, dokelž w nim swjedžen Třoch kralow swjećimy. Tamni kralojo, abo lěpje prajene, tamni mudri z rańšeho kraja — přetož w bibliji ničo wo „kralach“ nješteji, kaž móžeš pola swj. Mateja w 2. stawje čitać — běchu přeni pchanjo, kiž puć k Jezusej namakachu, zo bychu so jemu modlili a swoje dary woprowali. Tohodla swjeći cyrkej rada tutón džen „Třoch kralow“, tutón epifaniski swjedžen abo po serbsku swjedžen Chrystusoweho

„Hlaj, ja přińdu bórzy“ — ale wono je tež na wšěch sprócných čłowjekow Swjateho pisma skutkowało. Samo naš Knjez Chrystus je w modlitwje na Wolijowej horje móc svojeho Wótca nazhonić směl. A tuteje mocy ženje kónc njebudže. Tak je Swj. Pawoł w éežkej nuzy trošt přez slubjenje nazhonił: „Dosć maš na mojej hnadž, přetož moja móc je w slabých móčna.“

My smy éi sprócní, ale njetrjebamy to być. Přez Božu hnadu dótawamy nowych mocow. Wězo, profeta Jezajas to hišće njemóžeše tak wědžeć kaž my, kotrymž je so Bóh w swoim synu Jezusu Chrystusu zjewil. Po hodownym swjedženju stejimy w času zjewjenja Knjeza, w času Třoch kralow. To woznamjenja, zo je nam sprócnym čłowjekam wěčne žórlo mocow přistupne w Božim džěcatstwje. Trjebamy wjace mocy, wjace škitu, wjace trošta. Je dosć, zo směmy so Bože džěci mjenować. Hdyž pak woprawdže žiwi w tutym Božim džěcatstwje stejimy, potom je za nas njewažne, što nam nowe lěto přinjesje. „Mje ničo njewobškodži, wón tak wšě wěcy wodži, zo za mnje zbóžne su.“

A jako tajcy we wěrje sylni čłowjekajo móžemy svojim blišim wjele pomhać a swětej to dać, štož wón tež džensa hišće tak nuznje trjeba: Sylnosć wot Boha.

Zyguš.

twój krošik, twoja hriwna abo twój toler pobrachuja, zo bychu móhli misionara k pohanam pólšać. A to ty tola zamołwjeć njemóžeš! —

Ale je da docyła trjeba a móžno, w džensnišim času hišće misionarow wuposylać? Njeje da nuza, wosebje tež duchowna nuza tu w kraju dosć wulka? Što nas to tamni čorni a bruni a žolěi ludžo w dalokim swěće staraja? Móžemy to zamołwjeć, zo za nich pjenjezy, čas a móc woprujemy? Tak so snano někotryžkuli praša.

Zo je misionstwo jara trěbny, haj nuzny skutk, na tym wěrjacy křesćan njedwěluje. Tuž nimamy so prašeć, hač móžemy zamołwjeć, za tutech cuzych ludži pjenjezy a móc woprowať, ale wjele bóle, hač móžemy zamołwjeć, zo su hišće miliony ludži žiwi bjeze toho, w kotrymž jeniće je zbóžnosć! Znajće wustawy Bodelschwingha w Bethelu pola Bielefelda. Wěšće, na kajke wašnje bu tutón žohnowany muž, kiž běše najprjedy z ratarjom, ze sobudžělačerjom w Božim kralestwje? Wón čitaše wo młodzencu, kiž chcyše rad do Chiny, zo by tam w misionstwje skutkował. Jako chcychu jemu to wurěćeć, wón džeše: „Što dyrbju na sudnym dnju prajić, hdyž budžeja so mje tamni bratra prašeć, čohodla njejsym jim puć zboža pokazať, hačrunje jón sam znaju?“

Potajkim je trjeba, po wšěm swěće hić a wšitkich ludži wućić. By tež naš Knjez nam něšto prikazať, čehož njeby trjeba bylo? A móžno je to tež! Bóh je za misionarow našeho kraja znowa wrota k pohanam wotewrił. W lěće 1950 su móhli někotrych misioniskich džělačerjow z Lipska do Indiskej pólšać. Naš Lipsčanski misioniski direktor D. Ihmels je sam spočatk zašeho lěta w Indiskej přebywał. Wón nam wjesoly wo znowapřipóznaću němskich misionarow tam rozprawi A wón so z dobrym prawom nadžija, zo budžemy móc bórzy zaso misionarow do Afriki pólšać!

Tuž njezabudžmy, za swjate misionstwo woprowať a prosyć, kaž je to Pětr Mlónk činił:

Přińdz Knježe Jezom Chryšće k nam,

Přińdz pak tež k wšitkim pohanam,

Kiž tebe jako Zbóžnika šće w prawej wěrje njeznaja.

L.

Krjebjanske džěci a jich farar Jan Brojer

Naši serbscy fararjo njesu so jenož wo wěčne zbožo swojich wosadnych stara. i. Su tež zrozumjenje měi za jich hospodarske a čelne potreby. — Hadam Šerach-Budyšinski je založil přenje pčolárske towarstwo, Abraham Krygar-Hrodzišćanski a Jan Bjenada-Wojerowski staj naš lud zastaraloj z dobrymi sadowymi štomami, Robert Rjeda-Bartski je w lětach wulkeho hłoda wobstaral serbskim žonam džělo, zo móhće sebi z předzenjom něšto za wšědny chléb zasłužić, a je zarjadowal přenju skótnu wustajeńcu w Klukšu, Gustaw Kubaš-Njebječanski je wudał přeni serbski časopis za ratarjow „Serbski hospodar“, zo by serbskich burow powučil wo wšitkich wažnych prašenjach, Jakub Narčík-Ralbičanski je přeni do serbskich zahradkow sadzil naliki. Zo bych jenož někotrych bóle znatych mjenowa!

Tajke zaslužby sebi Jan Brojer-Krjebjanski njeje dobył. Tež jako spisowačel abo wurjadny řečník so njeje wuznamjenil. Njewěm docyła ničo dale, hač zo je w léce 1767 w Kózlach poła Budestec wot chudeju staršeju narodzil, kaž my zwjetša wšitcy. To je naše serbske zemjanstwo! — A wěm jenož jenički skutk. A'e jeho dla je snano do njebjes přišo! Přetož jenički dobry skutk je wjele wjace hódny hač milion pobožnych rjaných slowow bjez skutka. — A što je Jan Brojer wukonjał? Wón je do přědka šoł, jako so wšitcy bojachu; ze swojim příkladom je wumóhł Krjebjanske džěci a doroscěnych wot smjerće a wot sěchwkwow čězkeje chorosće.

Džensa lédma hišće něchtó wě, kajka strašna chorosć su čorne jětra. Za cyle léto w Němskej lédma hišće něchtó na čorne jětra schori. To móže so jenož stać, hdyž so něchtó we wukraju z nimi natykuje a potom do Němskeje přińdže, hdžež chorosć wudyri. Hdyž je so to stało, so tajki chory hnydom do chorownje přenjese. Tam so we wosebitej stwje wosamoći a swěru wothlada. — Tajki pad čorných jětrow pak je tak žadny, zo potom lékařarjo z dalokich stron přińdu, sebi choreho wobhladać, dokelž hišće ženje njesu žanych čorných jětrow widzeli. — Směmy prajić, zo je lékařarska wědomosć naš wótcny kraj

dospólnje wot čorných jětrow wuswobodziła. A to je jara wulka a slawna zaslužba. Směmy zawěsće do postupa wěrić.

Něhdy pak su pola nas čorne jětra žalostnje zachadźala, a jara wjele ludži je na nje wumřělo. Chorosć běše žalostna. Na cyłym čěle nastachu brjody, kiž so jětřachu. Z chorym třaseše jara čězka zymica. Napohlad tajkeho choreho nastróžeše. Sym wot starých ludži slyšał, zo chori w zymicy z komorow wučeknych. Štyri njedzele a hišće dlěje traješe tajka zymica. Štóz ju přětra, zwotchori. Ale tych běše mało, Štóz pak běše čorne jětra měł, na tym běše to čas žiwjenja widžeć. Jeho cyle wob ičo běše džěrkate. Wšitke wlosy běchu zwupadałe. Te wšak zaso zrosćechu, Ale džěrki w koži zwostachu čas žiwjenja. Sym hišće tajkich ludži widzał. Někotražkuli rjana holčka, kotraž běše so prjedy ze swojim luboznym ličkom krasnyła, zwohidži přez čorne jětra a budžiše radšo wumřěła z bo'osću. — Tež mój luby nan je jako mlody wučer w Chwaćicach na čorne jětra schorił. Wón běše po smjerći mojeho džěda moju wowku k sebi wzał. Ta jeho wězo ze wšej lubosću hladaše, ale njemóžeše jeho we ložu zdđeržeć, hdyž jeho čězka zymica třaseše. Ale nichtó nochcyše jej pomhać, dokelž so wšitcy natykowanja bojachu. —

Druhdy čorne jětra wosebje surowje zachadźachu. W léce 1801 wumřěchu w Ketlicach nimale wšitke džěci na nje. Je so wobličilo, zo je w cylej Hornjej Łužicy za léto něhdže 600—700 ludži na čorne jětra wumřělo. A džensa chorosć docyła wjace njeznajemy.

Je to z wěčneje zaslužby jendzelskeho lékařarja Jennera, kiž je na woprawdže genia'ne wašnje absolutny srědk přećiwo čornym jětřam wuslědził. Wón zaščěpi chorosć kruwam. Nětko tworješe so w kruwjacej krwi mokřizna jako wobaradło přećiwo chorosći. Z tutej mokřizny Jenner lěkowaše. Zaščěpi ju chorym. Bórzy wón pytny, zo štóz běše z tutej mokřizny ščěpjeny, docyła njemóže na čorne jětra schorić. dokelž njeseše w swojim čěle přećiwo nim najmóćniše wobaradło. Tuž započa w Jendzelskej doroscěnych a džěci

přećiwo jětřam ščěpić. Wuspěchi běchu wulkotne a powěsć wo tym rozšěri so po cyłym swěće. —

Z Łužicy pućowachu wšelacy lékařarjo do Jendzelskeje, zo bychy so ze srědkom zeznali. Domoj so wróciwši započachu ščěpić a ludži za nowy postup dobyć. To wšak běše dosć čězko. Wšelacy ludžo mějachy to za hrěch, za njedowolene zapřimnjenje do čłowjeskeho čěla. Měnjachu, zo čłowjek ze ščěpjenjom hakle schori a to na druhe chorosće. Hišće džensa někotři worakawi ludžo z tajkimi porokami přećiwo ščěpjenju wujuja. Wosebje so wo ščěpjenje we Łužicy prócowaše slawny Zhorjelski lékař Křesćijan Awgust Struve, kiž sebi z Jennerom dopisowaše, horliwy přećel luda, rozswětler a filozofa. Wón njeprěstawaše ludži za ščěpjenje dobywać. Bohužel je zahe — z džělom přetřebany — na druhu chorosć zemřěl.

W léce 1799 čorne jětra nje-směrnje zachadźachu. Wosebje w Krjebi. Ale nichtó nochcyše so tam ščěpić dać. — Bojachy so ščěpjenja skoro kaž smjerće, abo hišće bóle. Haj, někotři wudawachu, zo je to z hrěchom! — Tuž zaswita wulki wokomik w žiwjenju fararja Jana Brojerja. Wón džěše dopřědka! Zo by pobožnym bledźencam zatykał hubu a jich powučil, zo je přeco z Božej wołu blišim z nuzy pomhać. Zo by swojim wosadnym dał dobry příklad, da so farar Jan Brojer přeni z cylej swojej swójbju ščěpić! — A jako běše to knjez farar činił, zhubi so nuza. Cyła wjes, doroscěni a džěci, džěchu za nim. Wšitcy so wuchowachu před čornymi jětřami! Krjebja běše w cylej Łužicy přenja wjes, w kotrejž su so wšitcy přećiwo čornym jětřam ščěpić dali. — To je lékař C. F. Struve w jednej knize chwablnje wuzběhował a wosebje woznamjenil je zaslužbu fararja Jana Brojerja. —

Čłowjeske žiwjenje spěšnje zańdže. Čłowjek, hdyž je zemřěl a so pochował, so hišće spěšnišo zapomni. Jenož, štóz je něšto dobreho wukonjał, so cy'e njezapomina. Kak steji z tobu? Jako Serb maš skladnosće dosć! Ale jako Serbowka tež! O. W.

Dom a dźěcatstwo

„Hač ja runje chodžu w ćemnym dole — twój prut a twój kij troštujetaj mje.“ Ps. 23, 4.

Hdyž džeš po puću wot Slepého do Brězowki, widziš na lěwu ruku mały statok z pisanim kryćom a wokoło njeho steja wjele sadowych štomow. Tutón dwór staj sej mojej staršej wutwariloj a z wulkej prócu wobćežnosť dołha wotnošowaloj. Tam so narodžich jako druhi syn chěžkarja Kita Černika a jeho mandželskeje Hany rodž. Suškec w léće 1904. Hižo jako mały hólc chodžach ze staršimaj sobu na polo a wosebje z maćerju sobu do chlěwa. Jara zaha běše mi znate, kak ćežko so chlěb zasłuži. — Na tajkim małym statoku so lětny počas bórže miny. Kopajo z maćerju na polu poslednje běrny, widžachmy čahnyć dziwje husy wyše nas. Mać nam powědaše, zo tute ptaki nětko leća do ćoplych krajow. Zyma přińdže bórže a wjele dźěta hišće čaka do přenjeho sněha. Mać rěčeše dale wo wulkim swjedženju w zymje; Bože dźěcatko přińdže a wobradži wšitkim pěknym dźěćom wšelake slódkje wěcy. Wostanjemy-li poslušni a pilni, směmy přeni króć na patoržicu kemši hić, hdžež so swjeći narodny dzeń zbóžnika Jezusa. Ach — kak dołho traješe, prjedy hač wšitke te dny přendžechu, zo so luba mać kemšacu drastu wobleče a my, nětko hižo třo hólcy, wšitcy w nowej drasće, z njej za ruku po ćmě z pukotacej wutrobu přez sněh stupachmy. Wulki Boži dom běše přepjelnjeny z wopytarnjami. Kóždy měješe swoju swěćku před sobu stejo a mać tež swoju zaswěći. Hdyž pak hišće pišćele zaklinčachu a cyła wosada hodowne kěrlušy spěwaše, mějach přeni zaćišć swjatosće wěrjacych, kotruž hišće džensa zastupjejo do Božeho domu začuwam. Naš wosadny duchowny, knjez Handrik, čitaše slowo ze Swjateho pisma, kak je so zbóžnik, chude dźěcatko, w Bethlehemje narodžił. Při poslednich zynkach pišćelow wopušćichmy Boži dom a chwatachmy domoj. Duce wuhladachmy přez wokno we wšitkich chěžach rjane swěćace hodowne štomy. Njemóžachmy dočakać, zo by tež nam „dźěcatko“ tajki štom wobradžiło. Tak dalek! so nam ženje puć ze

wsy domoj njezdaše kaž džensa. Ale skónčnje widžachmy přez naše wokno wulke blyšćenje. We jstwě steješe nan při wupyšenym štomje a praješe, zo wobradžowace dźěcatko je runje wušło a nam wšitkim slódkje wěcy přinjesło. Nětko spěwachmy tež doma „Čicha nóc, swjata nóc“. To běše krasne wjesele! Njemóžach pak zabyć rjane kemše na patoržicu. W čichej hodzinje prašach so maćerje, kajke powołanje džě je za mnje wotmyslene, abo hač móžu tež z duchownym być, kaž knjez farar Handrik. Běchu to dźěćace sony, kiž mać njemóžeše dopjelnić, dokelž dołhi a drohi puć studowanja znaješe.

Čas so miny a na jednym dnju, běše to po jutrach, wza mje maćerka za ruku a mój dźěchmój přeni raz do šule. Štož so mje wučer prašeše, njerozumich, dokelž ze mnu němsce rěčeše a ja jenož znajach slowje „ja — nee“. Dobroćiwý stary kantor Wider pak při rozwučowanju wjele z nami serbsce rěčeše a tak tež w přnim léće němsce pisać a čitać nawuknych. — Zaso so léta minychu. — Běch nětko džesać lět stary. Nan, kaž husto, přihotowaše swoju blyšćatu trubu, zo by z njej wječor na piskanje šoť; a my džěci spěwachmy pod jeho nawjedowanjom wjacehlósne kěrlušy. Tuž přinjese listynošer dopisnicu. Nan ju nam přečita a praješe: „Póndu tež do wójny.“ My so strožichmy. Wjesele bě so z domu zminyło a zrudoba začahny. Po krótkim přihotowanju dowjedžechmy nana na dwórnišćo a — běchmy z maćerju sami. Mi zaležeše nětko, wšitko zamołwite džělo z maćerju wuradžować a wuwjesć, dokelž mój starši bratr ćežko znjezboži. Hrajki z druhimi šulskimi towaršemi běchu jara žadne. Husto přińdžechu mlode žony k nam a plakajce prajachu, zo je naše wójsko zaso wulku bitwu dobyło, ale jich muže su z woporom na bitwišću wostali. Husto džěch nětko z bratrom sam na polo. Mać sedžeše doma za blidom, plakaše sylzy a pisaše. Što wona tak dołho pisaše? Dyrbjach to bórže zhonić. Susodka přińdže zaso a nětko mać — z wjele sylzami — smjertny wopomnjenski kěrluš za padłego susoda pisaše, kiž měješe so njedzeli w Božej službje spěwać. Husćišo přiń-

džechu žarowace žony a husćišo pisaše maćerka. Zo pak wopory njeběchu podarmo, to nam wučer w šuli stajnje dopokazowaše, dokelž naše wójsko jenož dobywaše.

— Dawno hižo čitach doma Serbske Nowiny, Misionski Posoł a Pomhaj Bóh. W poslednim šulskim léće wopytach serbsku paćersku wučbu. W rozwučowanjach dóstach přeni zaćišć křescánskeje wěry a rozhlad w cyrkwiniskim žiwjenju. Při pohrjebach smědžach křiž nosyć a pónznach, kak hinity ćłowjek je. Wulki zaćišć na mnje činjachu slowa 90. psalma a slowa duchowneho wo njebjeskej domiznje. — Ach, kak rady chcych tež z dušowpastyrjom być! — Na njedzelach běch stajnje při spowědži přítomny jako ličer. Znajach hižo derje slowa: „Za was date k wodawanju hrěchow.“ Konfirmacija zawostaji wosebity zaćišć na mnje. Tak dožiwich přeni raz přítomnosť a miłosćiwosć zbóžnika. Zdaše so mi, zo bě ze swojim duchom k nam přišoť a wšitku njeprawdu wurunať.

Ze zrudnymi a ćežkimi myslimi dyrbjach posledni dzeń šulu wopušćić. Štó mi nětko dobre knihi k čitanju poskići? Nan steješe hišće we wójnje. Husto spěwachmy z maćerju: „Strowosć lubemu nanej daj, hnadnje jeho zakitaj, zwarnuj jeho we wójnje, zwarnuj hnadnje jeho dny.“ — Če.

(Přichodnje dale.)

Ze serbskich wosadow

„Pomhaj Bóh“ jubilejnemu porcj **Hodzijskeje wosady** zbožo a Bože žohnowanje přuje. Mandželskaj Awgust Penther a Gustla rodž. Nikelec w Čěchorjecach swjećeštaj dnja 12. 1. 51 swój zloty kwas. Jubilejna njewjesta drje je hižo někajki čas chorowata, ale wón je při wysokich lětach přeco hišće čily a strowy. Přewodž Bóh jeju dale ze swojej hnadu přez časnosť do wěćnosće. L.

Serbske kemše w Drježdžanach. Njedzeli Laetare, 4. měrc 1951, budžeja zaso serbske kemše w Drježdžanach popołdnu w 15.30 hodž. we wutepjenej Annenkirche. Předować budže k. farar Wirth-Njeswaćidlski. Štož ma serbskich přiwuznych abo znatych w Drježdžanach, njech jim tole zdžěli.